

Regler for jaktprøver for halsende fuglehund

www.nkk.no

Gyldig 13.06.2017- 31.12.2022

**Norsk
Kennel Klub**

HUNDEEIERNES ORGANISASJON

Innhold

1. FELLESBESTEMMELSER	2
1.1 Arrangement	2
1.2 Deltagelse m.v.....	4
1.3 Dommere	5
1.4 Opptreden, disiplinærforhold og klager	5
2. INSTRUKS FOR NKKs REPRESENTANT	9
3. KLASSEINNDELING.....	10
4. GJENNOMFØRING AV PRØVEN.	10
5. BEDØMMELSE OG GODKJENNING.	13
6. PREMIERING.....	27
7. UTDANNINGSREGLER FOR DOMMERE	28
8. AUTORISERING, AVAUTORISERING AV DOMMERE	29

FORMÅL: Prøvens hensikt er under jaktmessige forhold å bedømme hundens egenskaper til fordel for avl og jakt.

1. FELLESBESTEMMELSER

1.1 Arrangement

1.1.1 Generelt

Prøven kan arrangeres av Norsk Kennel Klub (NKK), klubb/forbund som er medlem av NKK eller tilsluttet forbund som er medlem av NKK, klubb/forbund som har samarbeidsavtale med NKK eller sammenslutninger av disse.

Raseklubber kan søke om å holde lukket prøve for den rase / de raser som klubben har raseansvar for. For lukkede prøver er kun resultater fra kvalitetsklassene registreringsberettigede i FCI.

1.1.2 Søknad om å avholde prøve

De til enhver tid gjeldende søknadsrutiner og søknadsfrister slik de er offentliggjort på www.nkk.no må følges.

Avdelinger eller komiteer som ønsker å arrangere jaktprøve i regi av NSFN må søke styret innen 30. september året før prøven skal arrangeres. Styret må søke NKK om å arrangere jaktprøve(r) innen 31. oktober året før prøven(e) skal arrangeres.

NSFN koordinerer søknadene og fastsetter terminlista. Terminlisten godkjennes av Hovedstyret i NKK eller den Hovedstyret har bemyndiget og offentliggjøres på www.nkk.no.

1.1.3 Prøvedokumenter

Prøvedokumenter hentes fra NKKs internettsider.

Dersom det skal benyttes utenlandske dommere, må oppgave over disse sendes NKK 4 uker før prøven for klarering. Ved bruk av utenlandsk dommer må det oppnevnes norsk NKK-representant. Senest 4 uker etter prøven sender arrangøren til NKK de rapporter, som er beskrevet i prøvedokumentene som er hentet fra NKKs nettsider.

Innen samme frist skal data fra jaktprøveskjema legges inn i DogWeb Arra Prøvemappen blir returnert fra NKK hvis:

- Dommernummer og/eller dommerens underskrift mangler på partilisten.
- Hundenes registreringsnummer ikke er oppgitt eller er feil.

Partiliste og kritikkskjema må inneholde korrekte opplysninger. Dersom det blir endringer i partiet må partiliste og kritikkskjema korrigeres.

Kritikkene og et eksemplar av resultatlistene sendes direkte til de respektive raseklubber/ forbund som oppbevarer skjemaene i minst et år.

1.1.4 Ledelse av prøven

NKKs representant er prøvens høyeste myndighet hva angår tolkning av reglene. Arrangøren oppnevner prøvens leder som er høyeste myndighet på alle andre områder enn tolking av regelverket. Prøvens leder og NKKs representant / vararepresentant kan ikke være samme person. NKKs representant skal være tilstede alle prøvedager ved ordinære/samlede prøver. NKKs representants myndighet og plikter fremkommer av egen instruks. Eventuelle problemer eller tvilsspørsmål behandles og avgjøres av den myndighet spørsmålet sorteres under. Prøvens leder og NKKs representant kan når som helst gripe inn hvor de måtte anse dette nødvendig innenfor eget myndighetsområde. På dommerens subjektive skjønn og arbeid kan de imidlertid ikke influere.

Prøvens dommere og funksjonærer skal motta sine instruksjoner fra prøvens leder og utføre oppgaven på en forsvarlig måte slik at prøven kan gå etter det fastsatte program.

Prøvens leder må være autorisert dommer. Prøvens leder og NKKs representant kan fungere som dommer ved prøven, men kan ikke gå med aspirant. Hund i prøveleders eie kan ikke starte på prøver han/hun leder.

Det må påses at ingen dommer får hund til bedømmelse som er i eget eie, av eget oppdrett, avkom etter egen hund, hund som eies av nærmeste familie (ektefelle, samboer, foreldre, søsken eller barn) eller en hund dommer i vesentlig grad har jakttrenet eller føre hund til bedømmelse den dagen de fungerer.

Prøvelederen skal passe på at prøvereglene blir fulgt nøye, og skal ta alle forhåndsregler for at bedømmingen skal bli så enhetlig og riktig som mulig.

Prøvelederen

Skal videre før prøven starter innkalle dommerne for en gjennomgang av reglene og gi nødvendige instruksjoner. Fordele dommere, aspiranter og elever på prøveområdene samt iverksette loddtrekningen.

Se til at hundene blir slutt bedømt i henhold til prøvereglene.

Prøveleder skal etter prøven innkalle de dommere som har fungert på prøven, samt NKKs representant og eventuelle aspiranter til dommermøte.

Sørge for at aktuelle rapporter blir sendt til Norsk Kennel Klub innen fastsatte frister og henhold til instruks for avholdelse av jaktprøve.

Dommerkollegiet

Ved faste prøver fastsetter dommerkollegiet, bestående av prøveleder, NKKs representant og de dommere som har tjenestegjort, den endelige premieringen.

Ved spredte prøver fastsetter prøvelederen, NKKs representant, samt den dommeren som har tjenestegjort, den endelige premieringen.

Prøveleder og NKKs representant kan etter egen vurdering delta på prøven. Hund eid av dommer kan starte med annen fører samme dag dommer dømmer.

1.1.5 Overtegning

Ved overtegning skal det foretas loddtrekning mellom hunder som er påmeldt innen fristen. Ved overtegning prioriteres påmeldinger etter mottakelsesdato. Ved mangel av dommere kan dommer som skal dømme under prøven prioriteres foran.

1.1.6 Avlysning av prøven

Prøvens leder kan i samråd med NKKs representant avlyse, utsette eller avbryte prøven dersom forholdene er slik at det er uforsvarlig å gjennomføre prøven.

Dommer kan avslutte eller utsette bedømmingen når forholdene vurderes slik at det er uforsvarlig å fortsette.

Avlysning av prøve pga. ingen eller så få påmeldte at fellesøvelser ikke kan gjennomføres i henhold til reglene tas til etterretning. Arrangør må i slike tilfelle uoppfordret sende Norsk Kennel Klub en detaljert redegjørelse om forholdet og vedlegge tilstrekkelig dokumentasjon på de faktiske forhold. Inviterte dommere og evt. påmeldte deltakere må varsles om det inntrufne og arrangør må sørge for at alle formelle forhold ordnes opp på forsvarlig måte. Arrangøren må nøye vurdere om det er grunnlag for å søke om tilsvarende arrangement neste år. For øvrig plikter arrangør å avholde terminfestede arrangementer og brudd på denne plikten kan det reageres mot etter NKK lover kapittel 7.

1.1.7 Godkjenning av prøven

Dersom arrangementet er gjennomført i henhold til regelverket og aktivitetsavgiften er betalt skal prøven anerkjennes av NKK. Resultatene er tellende når prøven er anerkjent. NSFN plikter å rette på de prøveresultatene hvor det er konstatert regel- og/eller regnefeil. Dette kan gjøres av klubbens resultatansvarlige uavhengig av tiden etter prøvedagen. Endret resultat skal meddeles

NKK og prøvelederen umiddelbart samt skriftlig meddeles hundeeieren om årsak, samt poeng og premiegrad. Hundeeieren skal også informeres om sin rett til å protestere samt fristen for dette. Avvikler arrangøren fra disse prøvereglene på en slik måte at NSFNs styre anser at troverdigheten til prøvewirksomheten kan stilles i tvil, kan prøven erklæres ugyldig og de deltakende hunders resultat strykes.

1.2 Deltagelse m.v.

1.2.1 Hunder

Rett til å delta har hunder som er registrert i NKK eller register anerkjent av NKK. Hunder med norsk eier som er registrert i utenlandsk register må omregistreres til NKKs register før påmelding. Ved omregistrering beholdes og benyttes det opprinnelige registreringsnummeret. Hunder som er fratatt retten til å delta på prøver av NKK eller samarbeidende utenlandsk kennelklubb, har ikke rett til å starte så lenge utelukkelsen varer.

Alle hunder må være ID-merket for å delta på terminfestede arrangementer.

Det er forbudt å starte med hund som har fått øre og /eller hale kupert. Hunder med amputert hale kan starte dersom NKK har utstedt startbevis. NKK utferdiger startbevis når det sendes inn veterinærattest som fyller kravene i kuperingsforskriften. Naturlig stumphale: Det vises til NKUs til enhver tid gjeldende liste over raser med naturlig stumphale.

1.2.2 Helsestatus

Hunden må være vaksinert etter de til enhver tid gjeldende regler for vaksinerings, se om dette på www.nkk.no. Vaksinasjonsattest utstedt av veterinær må medbringes til prøven og fremvises på oppfordring til arrangør. Hund kan ikke delta dersom den er mer enn 28 dager drektig eller har valper under 56 dager. For øvrig gjelder dyrevelferdslovens § 26 som regulerer eier og førers ansvar for hunders helse under konkurranser.

1.2.3 Førere

Rett til å delta har enhver som av NKK eller NKKs medlemsklubber ikke er fratatt denne rett. Fører som er fratatt retten til å delta på prøve i sitt hjemland av kennelklubb NKK samarbeider med kan heller ikke starte på prøve i Norge så lenge utelukkelsen varer. Om rett for dommere, prøveleder osv. til å delta se pkt 1.1.4.

1.2.4 Påmelding og påmeldingsavgift

All påmelding er bindende. Påmelding som ikke er korrekt, mangler opplysninger eller kommer for sent har arrangør rett til å avvise. Deltaker som ikke er medlem av en av NKKs medlemsklubber, samarbeidende klubber eller kennelklubb NKK samarbeider med, skal betale dobbel påmeldingsavgift. Påmelding skjer etter gjeldende retningslinjer fra NKK/NSFN.

1.2.5 Ansvar og tilbakebetaling av påmeldingsavgift

Påmeldingsavgiften (fratrasket 25% administrasjonsgebyr) betales bare tilbake hvis:

- Påmeldingen ikke godtas.
- Ved forfall legitimert ved veterinærattest eller legeattest for fører som foreligger senest 12 timer før opprop. For løpske tisper godkjennes egenerklæring.

Påmeldingsavgiften refunderes ikke for hunder som avvises eller utestenges under prøven, se punkt 1.2.6 og 1.2.7.

Ved bortvisning av deltager refunderes ikke påmeldingsavgiften, se punkt 1.4.1.

Eieren og den som disponerer hunden er ansvarlig for enhver skade hunden forvolder. NKK, arrangør, dommer, NKK representanten eller andre som medvirker ved arrangementet har ikke ansvar for tap eller skade ut over tilbakebetaling av startkontingenten.

1.2.6 Avvisning av hund

Påviselig syke/skadde hunder, aggressive hunder eller hunder det er gitt feilaktige opplysninger om i påmeldingen skal avvises. Løpske tisper får kun delta på bevegelige prøver.

1.2.7 Utestengelse av hund

Hund som i noe tilfelle under prøven opptrer ulempeleg, f. eks. jager vilt/bufe, biter funksjonærer eller uprovosert angriper annen hund, utestenges fra prøven og gis midlertidig utestengelse fra NKK-arrangementer inntil saken er ferdig behandlet.

På prøver hvor det kreves sauerenhetsbevis skal originalen av dette medbringes i felt. Dersom en hund jager sau skal dommer inndra sauerenhetsbeviset og dommer skal rapportere alvorlige konflikter mellom sau og hund.

Ved utestengelse skal NKKs representant konsekvent omtale episoden i sin rapport, som sendes til NKK første virkedag etter prøven. NKK kan etter vurdering av det inntrufne forhold nekte hund deltakelse på prøver for kortere eller lengre tid.

Forhold i prøveområdet kan av tilstedeværende rapporteres til dommer, prøveledelse eller NKKs representant innen prøvens utløp.

1.2.8 Doping – kunstig stimulering

NKKs til enhver tid gjeldende antidopingregler skal følges.

1.3 Dommere

1.3.1 Oppnevning av dommere

Arrangøren forespør og oppnevner dommere så snart prøven er terminfestet. Det skal kun benyttes dommere med autorisasjon for prøvetypen.

1.3.2 Dommerfordeling, terrengfordeling og startrekkefølge

Prøveledelsen fordeler dommere og terreng. Videre avgjør ledelsen i hvilken rekkefølge hundene skal prøves. I konkurranseløp foretas loddrekning. Skulle den fastsatte rekkefølgen by på praktiske problemer kan dommer forandre rekkefølgen. Ved oppslag gis i god tid meddelelse om dommerfordeling, terrengfordeling, startrekkefølge, samt tid og sted for opprop og start.

1.3.3 Dommeroppgaver

- Påse at førers navn og hundens registreringsnummer er angitt på kritikken og foreta stikkprøver på dokumentasjon av dette.

- Under prøven bedømme hundens prestasjoner i henhold til gjeldende regelverk.

Dersom hunden utfører et utilfredsstillende arbeid, kan dommer avslutte avprøvingen.

1.4 Opptreden, disiplinærforhold og klager

1.4.1 Opptreden og disiplinærforhold

Fører skal følge prøvereglene, opptre sportslig og på en måte som ikke skader hundesporten eller dens anseelse under og i forbindelse med prøven. Også før og etter prøven skal deltakere og tilskuere opptre slik at prøvearrangørens interesser ikke blir skadelidende. Hardhendt avstraffelse av hund er forbudt. Alle hunder skal føres i bånd på prøveområdet når de ikke er under bedømmelse.

Deltakere og tilskuere skal rette seg etter anvisning fra dommer og prøveledelsen.

Deltager skal respektere dommerens avgjørelser. Retten til å klage på avgjørelser er regulert i punkt 1.4.2. Usportslig opptreden i forbindelse med dommerens beslutninger er ikke tillatt.

Brudd på regler eller anvisninger fra dommer eller prøveledelsen kan medføre advarsel eventuelt bortvisning fra prøveområdet.

Dommer og prøveleder som observerer alvorlige forseelser plikter å rapportere disse til NKK representanten innen prøvens avslutning. Disiplinære forhold i forbindelse med prøven kan også

av enhver tilstedeværende rapporteres til dommer, prøveledelse eller NKKs representant innen prøvens utløp.

For øvrig gjelder NKKs lover kapittel 7.

1.4.2 Klager

Vurderinger og avgjørelser som regelverket overlater til dommerens skjønn kan ikke påklages. Deltaker som mener seg skadelidende som følge av brudd på prøvereglene kan før prøven avsluttes innlevere skriftlig klage til NKKs representant som behandler klagen på stedet. Denne avgjørelsen kan påklages til Norsk Kennel Klub innen 1 uke sammen med protestgebyr. Protestgebyret er til enhver tid lik det dobbelte av påmeldingsavgiften til NKK utstillinger. Protestgebyret tilbakebetales hvis klagen tas til følge.

1.5 Dispensasjon

NKKs Hovedstyre/NKKs jakthundkomitè kan når særlige omstendigheter gjør det påkrevet dispensere fra disse regler generelt eller i enkelttilfeller.

1.6 Etikk

Etikk er teorien om hva som oppfattes som riktig og galt blant en gruppe mennesker. Forskjellige grupper kan ha forskjellig oppfatning av hva som er god og dårlig etikk. Når det gjelder etikk i dommersammenheng bør det være enighet om hvilke prinsipper som legges til grunn for utøvelsen av dommervervet.

Retningslinjene gjelder for samtlige prøvedommere og på samtlige arrangement arrangert av samarbeidende klubber tilsluttet NKK, samt i andre sammenhenger hvor vedkommende kan bli assosiert med sin dommerstatus.

Etikk er ikke det samme som regelverk. Det er flere lov- og regelverk som regulerer dommeres plikter og rettigheter i NKK.

Dommerens oppgaver

Dommeren er gjennom sine vurderinger av hundenes egenskaper viktige premissleverandører for den systematiske avl som foregår i regi av NKK, NKKs medlemsklubber og oppdrettere i de enkelte rasene.

Dommerens objektivitet og integritet må aldri kunne trekkes i tvil. Det er derfor viktig at de formelle kravene til integritet er oppfylt, at dommer er objektiv og uavhengig, samt at alle deltagere opplever en rettskaffen dommeroppførsel.

Under bedømming av hundene skal dommeren ha sin oppmerksomhet rettet mot hundene og deres prestasjoner. Dommer har ansvar for å være konsentrert om oppgaven og skal yte en så god prestasjon som mulig. Dette innebærer at dommeren må være i god form og fremstå presentabel. Unødvendig fokus på eventuelle meddommere, mobiltelefoner og andre distraksjoner sår tvil om dommerens fokus og må ikke forekomme.

Dommer plikter å holde seg oppdatert på alle regelverksendringer. Videre må dommer delta på dommerkonferanser, og har en selvstendig plikt til å gjøre seg kjent med signaler og regelverkstolkninger fra disse.

Forholdet til Norsk Kennel Klub

Prøvedommere bosatt i Norge autoriseres av NKK. Opptak som dommerkandidat skjer etter en vurdering av personlige og faglige egenskaper. Autorisasjonen krever god faglig progresjon i tillegg til at det ikke avdekkes personlige egenskaper uforenelig med dommergjerningen under utdanningsperioden. En dommer må opptre slik at vedkommende holder det etiske nivået et fremtredende verv som dommer krever. Dette gjelder så vel eget hundehold som i hundesporten

for øvrig. En dommere må være sin oppførsel bevisst ikke bare i dommerrollen, men også som deltager, tilskuer, arrangør og i andre sammenhenger hvor dommerens opptreden og utsagn blir vurdert. Det er uforenlig med dommervervet ikke å fremstå upartisk og objektiv. Dokumenteres en slik oppførsel skal vedkommende dommers autorisasjon tas opp til vurdering. Derfor skal det ikke kunne stilles spørsmålstegn ved dommerens moralskeandel i tilknytning til hundesporten eller dommerens eget hundehold.

NKK støtter sine dommere, og det forventes samme lojalitet ovenfor NKK fra dommerne.

Forholdet til arrangør

Invitasjon til å dømme skal gjøres skriftlig, og krever et skriftlig svar. Dersom det er økonomiske forhold ut over de satser som gjelder for godtgjørelse til dommere i den aktuelle prøveform, skal dette avtales før endelig avgjørelse om dømming tas. Dommere og arrangør skal innledningsvis også avtale reiseomkostninger, innkvartering, bespisning, ankomst- og avreisedato og andre praktiske detaljer.

Dommer må ikke gi avbud til avtalte dommeroppdrag uten at det foreligger tungtveiende velferdsgrunner.

En dommer er arrangørens gjest og representerer NKK under hele prøven. Dommeren skal opptre høflig og bidra til et trivelig arrangement.

Bedømmelse og forholdet til deltager

Fra det øyeblikket dommeren ankommer arrangøravdeling er denne å betrakte som en representant for NKK. Det påligger derfor dommeren å opptre korrekt og høflig, møte presentabel, uthvilt og i god form. Dette gjelder så lenge dommeroppdraget varer.

Før prøven starter skal dommer presentere seg og eventuelle dommerkandidater, og redegjøre for hvordan dagen er tenkt, med mindre dette er overlatt til prøveleder.

Dommeren skal være positiv og holde konsentrasjonen gjennom hele dagen og ovenfor alle hunder.

Dommer bedømmer utelukkende det vedkommende observerer, og skal ikke ta hensyn til hundens bakgrunn, tidligere meritter, oppdrett eller hvem som fører eller eier hunden.

Alle deltagere skal behandles likt. Dommer kan veilede fører dersom dette ikke påvirker hundens prestasjoner direkte.

Dommer skal ikke henvende seg til deltager med direkte spørsmål om hundens avstamning, tidligere premiering eller annet som kan indikere utenforliggende hensyn ved bedømmelsen. Etter at prøven er avsluttet skal dommer gi en orientering til fører om prestasjonen slik det er beskrevet i regelverket for hver prøveform. Etter en slik redegjørelse kan dommer besvare spørsmål som klargjør dommerens syn. En diskusjon med fører, eller at fører fremfører sine synspunkter skal ikke forekomme.

Prøvedeltager har ved å melde på sin hund bedt om dommerens vurdering, og det forventes at deltager respekterer denne. Prøvedeltager som viser en utilbørlig opptreden under prøvedagen, klandrer eller demonstrerer mot dommerens avgjørelser, kan av dommer gis advarsel eller bortvises fra området. Det er opp til dommer å vurdere om det skal skrives rapport på vedkommende slik det er beskrevet i regelverket for hver prøveform.

Forholdet til NKK representant

På alle prøver er det oppnevnt en NKK representant som er prøvens høyeste myndighet hva angår regelverkstolkning. NKK representanten skal gjennomgå prøvens papirer og innstille prøven til godkjenning. NKK representantens oppgaver og myndighetsområde er beskrevet i «Instruks for NKKs representant».

Dommer, prøveledelse og NKK representant må sammen bidra til et best mulig arrangement både faglig og sosialt ved et samarbeid med respekt for hverandres oppgaver og synspunkter.

NKKS representant må respekteres, også i de tilfeller der denne har en klart svakere faglig

bakgrunn enn dommeren. Et positivt samarbeid kan hjelpe alle parter til å oppnå et godt resultat.

Forholdet til andre dommere

Dommere skal opptre med absolutt lojalitet ovenfor andre dommere.

Som tilskuer må en dommer derfor aldri snakke nedsettende om en fungerende dommer selv om vedkommende er uenig i bedømmelsen.

I slike tilfeller kan dette tas ved anledning på tomannshånd med fungerende dommer, og da i den hensikt å bidra til en positiv faglig videreutvikling.

Som dommer blir man vurdert til å ha spesielt god kunnskap om hund. Man må derfor ikke uttale seg negativt om hunders prestasjoner når en selv går som deltager.

Dommere kan tolke hunders arbeid forskjellig, derfor skal fungerende dommers integritet alltid respekteres.

Dommerkandidater

Dommer som har med seg dommerkandidat (elev/aspirant) har en viktig funksjon.

Rettledning, opplæring og evaluering skal skje etter de retningslinjer som er utarbeidet for dette i den enkelte prøveform.

Dersom fungerende dommer er i tvil om kandidatens prestasjoner holder forventet nivå er det bedre å underkjenne kandidatarbeidet, da dette vil medføre at kandidaten må ta et ekstra arbeid og vil da lære mer før en eventuell autorisasjon.

Dommerkandidater bør gå for dommere de ikke har et for nært forhold til.

Sosiale medier

Ved bruk av sosiale medier skal dommere være bevisst sin posisjon og status som dommer.

For å opprettholde objektivitet må dommer vurdere om man i det hele tatt skal skrive noe om hunders prestasjoner, uavhengig om de er gode eller dårlige.

Det er en selvfølge at man ikke skriver om eller kommenterer en dommerkollegas dømming.

NKKs regelverk for nettvett må leses og praktiseres.

Konklusjon

Dommere bør være positiv, se etter det beste i hundene, opptre korrekt og vise avmålt høflighet så lenge bedømmelsen varer. Dommeren skal være objektiv, behandle alle likt, stille best mulig forberedt, være i god form og presentabel.

Dommeren skal være seg bevisst på at vedkommende oppfattes som dommer i alle sammenhenger, også på sosiale medier, og skal opptre i henhold til dette.

2. INSTRUKS FOR NKKs REPRESENTANT

1. NKKs representant og vararepresentant oppnevnes av NSFN.
2. Det skal benyttes autoriserte dommere. Representanten er prøvens høyeste myndighet hva angår fortolkning av regler.
3. Representanten må være tilstede alle prøvedager. NKKs representant kan etter egen vurdering delta på prøven og dømme hvis det er behov for dette.
4. Om disiplinære forhold oppstår tar prøvens leder dette opp med NKKs representant og saken forsøkes løst på stedet. Hvis dette ikke lykkes skal saken rapporteres til NKK. Rapport som behandles av NKK-representanten skal sendes NKK første virkedag etter jaktprøven slik at NKK eventuelt kan iverksette midlertidige forføyninger.
5. NKKs representant skal fortløpende gjennomgå dommerkritikkene fra dagens prøve og spesielt kontrollere at det er overensstemmelse mellom beskrivelse og premiegrad. Hvis dette ikke er tilfelle tar NKKs representant dette opp på stedet med vedkommende dommer. Premiegrad kan eventuelt endres på stedet forutsatt at feil bruk og/eller fortolkning av prøvereglene kan påpekes. Den fastsatte premiegrad kan etter dette ikke endres dersom det ikke påpekes formelle feil ved arrangementet.
6. NKKs representant skal så langt som mulig benytte tiden under prøven til å avdekke eventuelle uoverensstemmelser og om mulig avklare disse på stedet i samråd med prøvens leder.
7. Når prøven er avsluttet skal NKKs representant sammen med prøvens leder gå gjennom prøvens dokumenter. Hvis prøven er så stor at dette ikke er mulig sender prøveleder dokumentene til NKKs representant så snart som mulig. NKKs representant sender til slutt prøven til NKK med sin innstilling.
8. Hvis det fungerer dommerkandidater ved prøven skal NKKs representant overvære og delta i behandlingen av disse arbeider sammen med de aktuelle dommere.
9. NKKs representant og prøvens leder kan gå med dommerkandidat.

3. KLASSEINDELING.

Alle hunder stiller i samme klasse.

4. GJENNOMFØRING AV PRØVEN.

4.1 TREKNING AV PRØVEOMRÅDE

- a) Prøveområdets fordeling og startrekkefølge avgjøres gjennom loddrekning, etter at dommerne er fordelt på prøveområdene av prøveleder, eller ved loddrekning.
- b) Ved vanskelige forhold, skare eller lignende, kan prøven, etter godkjenning av prøveleder, flyttes til et mer hensiktsmessig område.
- c) Er den dommeren som er trukket inhabil, har prøvelederen rett til å omgjøre trekningen slik at inhabilitet ikke foreligger.
- d) Alle prøver som skal godkjennes av NSFN og registreres i NKK må være gått i Norge.

4.2 PRØVETIDENS LENGDE

Prøvetidens lengde er eksakt tre (3) timer. Om hunden under denne tiden ikke har hatt muligheter for tre finnende, gis hunden mulighet til forlengelse av prøvetiden. Prøven fortsetter til hunden har fått en tredje finnende mulighet og arbeidet med denne avsluttes, men ikke lengre enn en og en halv (1,5) time. Ved forlenget prøvetid avbrytes prøven når hunden totalt har fått tre (3) finnende muligheter. Det kan således aldri oppstå fire finnende muligheter eller fire primærloser ved forlenget prøve.

Prøven får fortsette utover fastsatte tre, respektive fire og en halv time når hunden har fått fuglekontakt før prøvetidens utløp. Prøven avbrytes når hunden mister kontakten med fuglen. Om hunden ved prøvetidens slutt (3 resp. 4,5t) fortsetter å gi fornyet los på samme fugl eller flokk, avbrytes prøven ved det tidspunkt hundeeieren avgjør.

I de tilfeller hvor prøven forlenges pga. at hunden arbeider med fugl, skal dette alltid konstateres av dommeren.

Hundeeieren har rett til å avstå fra forlenget prøvetid. Dette skal han opplyse dommeren om seinest når ordinær prøvetid er slutt.

Ved prøver da dagens lengde ikke tillater at det gjennomføres for- og ettermiddagsprøver med forlenget prøvetid, har arrangøren rett til å begrense prøvetiden til tre eller fire (3 eller 4) timer. Dette skal det informeres om ved annonseringen av berørte prøver, eller meddeles hundeeieren seinest ved registrert anmeldelse.

4.3 FORFLYTTING PÅ GRUNN AV HINDRINGER

Forflytning på grunn av hindringer tillates når prøvegruppen (PG) skal forflytte seg over en naturhindring, f.eks. en stor hogstflate eller et kjerrområde, og forflytningen i tid tar minst ti (10) minutter. Den tiden forflytningen tar, regnes ikke med til prøvetiden. Forflytningen skal alltid skje med hunden i bånd (koppel). Forflytningen regnes fra da hunden blir koblet og til den slippes.

Foruten naturhindringer regnes som hindringer også løs hund som forstyrrer prøven eller ordinær jakt som pågår i området, samt nærvær av store rovdyr. Ved slike forstyrende momenter tillates PG å bytte prøveområde.

4.4 AVBRUTT PRØVE

Hundeeieren får slippe eller koble hunden kun på ordre av dommeren eller i tilfelle han avbryter prøven, hunden har kommet ut av prøveområdet eller at den utsettes for en åpenbar fare. Hvis hundeeieren avbryter prøven, skal dommeren øyeblikkelig informeres om dette og årsaken. Om hunden er merkbart skadet eller syk, har hundeeieren rett til å avbryte prøven og om han vil, få tilgodesett oppnådde poeng. Dommeren må forvise seg om at skaden har oppstått under prøven og gjennom uhell (ikke såre poter el. likn.), innen hunden får tilgodesett oppnådde poeng.

4.5 HUNDEFØRERENS PLIKTER/RETTIGHETER

- a) Innen prøveområdet har hundeføreren rett til å bestemme hvilke deler som skal avsøkes.
- b) Skytevåpen kan på faste prøver kun medbringes etter tillatelse fra prøveleder.
- c) Prøven starter når hunden slippes løs.
Hundeføreren får kun koble hunden på eget initiativ når han avbryter prøven, eller når hunden er kommet utenfor prøveområdet eller at den utsettes for en åpenbar fare. Ved lengre forflytninger innen prøveområdet, f. eks. ved passering av store flater eller myrer eller annen forflytning som tillates av dommeren, skal hunden holdes koblet.
- d) Hundeføreren har ved søk rett til å dirigere hunden med signal og lav plystring. Det er forbudt å påvirke hunden under pågående fuglearbeid.
- e) Det er absolutt forbudt å slå hunden.
- f) Hundeføreren har rett til å gi sin versjon til prøvelederen i tilfeller der hunden diskvalifiseres fra prøven.

4.6 BRUK AV PEILEUTSTYR

Dommeren skal før start, helst ved trekning av terreng, forespørre hundefører om han/hun ønsker å benytte peileutstyr. Dersom fører velger å benytte peileutstyr, gir dette automatisk dommeren rett og plikt til å benytte utstyret, enten ved egen peil eller hundeførers.

Peileutstyret benyttes av dommer til å bedømme hundens prestasjoner. Dersom peileutstyr skal benyttes er det eier/førers plikt å skaffe det til veie og at det virker. Svikter peileutstyret under prøven er ikke dette grunnlag for å bryte prøven.

4.7 PRØVEOBJEKT

Som prøveobjekt regnes storfugl, orrfugl og jerpe.

Hundeføreren har rett til å velge bort arbeide på jerpe, hvilket det skal gis beskjed om til dommeren før prøven starter. Fornytt los på jerpe regnes ikke med. Om hunden får flere loser på jerpe når den bytter tre, regnes flyvestrekningen som forflytninger og en forlengelse av primærlosen. Hunden kan således kun tilgodesees en los pr. jerpe og høyst ti (10) minutters lostid.

4.8 KULL-/FLOKKARBEIDE

Flokkarbeid kan være opprulling av flokk, primærlos eller fornytt los. Opprulling av flokk er, om hunden loser eller gir noen enkelte bjeff når flokken flytter en etter en innen synshold for hunden. Hunden får da bare korte, faste loser på en eller flere fugler. Hunden får arbeide med flokken hvis hundeføreren ønsker det, for å se om hunden greier å skille flokken, og dermed få mulighet til et normalt fuglearbeid.

Om flokken ikke kan skilles tilstrekkelig, kan man om hundeføreren ønsker, flytte til et nytt terrengavsnitt. For opprulling av en flokk gis det kun ti (10) minutters lostid. Opprulling regnes som en (1) los og en (1) finnende mulighet. Fornytt los oppstår ikke ved opprulling av en flokk. Flokkarbeid er ikke alltid bare opprulling av flokk. Om flokken eller deler av flokken, som hunden forfølger, flyr samtidig og forflytter seg utenom synshold for hunden, eller i åpent terreng over 250 meter, hvilket anses som meget god forfølgning, da skal en ny los på disse fuglene bedømmes som fornytt los.

Om det ut av flokken utskilles en enkelt fugl, som hunden forfølger, behandles arbeidet etter flokkarbeidet som et arbeid med en enkelt fugl. Hvis hunden etter at den har forfulgt en del av flokken eller en enkelt fugl, vender tilbake for å lose på de i gjenværende fuglene, kan denne nye oppstatte losen behandles som et nytt finnende og en ny primærlos, forutsatt at forfølgningen innen hunden tilbakevender har ført til en fornytt los eller om forfølgningen har vært meget god. Ellers bedømmes det som en fortsettelse på den foregående losen. Dersom hunden får fast los på en enkelt fugl i kull/flokk, etter flokk arbeid, anses dette som arbeid med en enkelt fugl.

Når hunden på en klar og overbevisende måte (med meget god markering), arbeider med en enkelt fugl i kull/flokk til den flyr eller støkkes av prøvegruppen, og hunden etter forfølgning, uansett tid eller avstand, vender tilbake og starter nytt losarbeid med en annen enkelt fugl på samme overbevisende måte (med meget god markering) bedømmes det i slike tilfeller som arbeide med

enkeltfugler og i relasjon til utført arbeid (Får ikke forveksles med hund som gang etter gang bytter fugl i kull/flokk. I slike tilfeller gis arbeidet kun poeng for ett (1) finnende og en primærlos).

Når man bedømmer et flokkarbeid, spesielt i åpent terreng, bør man se det fra hundens synsvinkel, altså om hunden har synskontakt med de flygende fuglene. For eksempel kan høyt gress eller tett buskas hindre hunden i å se fuglene. Det er mest vanlig med flokkarbeid på sen høsten og om vinteren når mulighetene til å få synskontakt er betydelig bedre. Dette bør også tas med ved bedømmingen.

Når en hund arbeider med kull/flokk og bare forfølger en kort strekning og vender tilbake og starter los på ny fugl, skal de korte forfølgningene i regnes med, kun den siste forfølgningen tas med uansett tid og lengde.

Dommeren skal alltid gi prøvelederen en så saklig og nøye redegjørelse som mulig over gjennomførte flokkarbeider.

5. BEDØMMELSE OG GODKJENNING.

Bedømningsgrunnlag

Ved bedømmingen skal det tas hensyn til følgende:

Fortjenestepoeng	
1. Søkseffektivitet	0– 25
1.1. Søk	0– 10
1.2. Evne til å finne fugl	0– 15
2. losarbeide	0 – 35
2.1. Markering av fugl	0 – 10
2.2 Losens art og hørbarhet	0 – 5
2.3 Los lengde	0 – 20
3. Primærlos i forhold til finnende	0 – 10
4. Forfølgning av fugl og fornyet los	0 – 20
4.1 Forfølgning av fugl	0 – 10
4.2 Fornyte los	0 – 10
5. Finnende i tre	0 – 2
6. Ekstra fortjeneste	0 – 8
Sum fortjenestepoeng	0 – 100
Feilpoeng	
Overfølsomhet	0 – 10
1. Avbrutt og forlatt los	0 – 10
2. <u>Annet arbeide som forstyrrer prøven</u>	<u>0 – 10</u>
Sum feilpoeng	0 – 30

DISKVALIFIKASJON

Om hunden ved bedømming av momentene 1.1 eller 4.1 tildeles null (0) poeng, likeledes om noen av feilmomentene bedømmes med ti (10) poeng, diskvalifiseres hunden fra prøven. Er hunden borte mer enn en time skal den diskvalifiseres (se under samarbeid med føreren).

FORTJENESTEPOENG

5.1 SØKSEFFEKTIVITET (0 – 25 poeng)

En hunds søkseffektivitet måles i hundens søksrutine og dels i hundens evne til å finne fugl innen prøveområdet

Ved søk konstateres hundens måte å bevege seg i terrenget. Ved bedømmelse av søket skal det kun legges vekt på hvor raskt og utslaget på hundens søk. Det skal ikke tas hensyn til hundens andre egenskaper, slik som lukt, hørsel og syn. Likeså søksmønsteret som belønnes under arbeidssikkerhet og ekstra fortjenestepoeng

Terrengets beskaffenhet og føret innvirker på søkets fart og utstrekning, og hvor ofte hunden viser seg for prøvegruppen. Tett undervegetasjon, dyp snø, eller vanskelig fremkommelighet i terrenget gjør søket vanskelig. Hunder som under slike forhold arbeider godt skal kunne tildeles poeng under ekstrasfortjeneste ell spesialfortjeneste.

5.1.1 Søk (0 – 10 poeng)

Et utmerket søk skal være raskt, energisk og systematisk med bra søksvidde, samtidig i god kontakt med føreren. I normalt terreng og under normale forhold er 5 til 15 minutter passende søkstider. Et rotete søk er mindre bra.

Bedømmingsrettledning

Ved bedømming av søket tar man middelveidien gjennom hele prøvetiden. Tilfeldige topp- eller bunnperioder tar man mindre hensyn til. Hundens søksmønster bør være slik at hunden finner de fleste fuglene, samtidig med en slik søksvidde at hunden finner uforstyrret fugl. Under normale forhold benyttes følgende bedømningsgrunnlag:

Samarbeid med føreren

Til hundens søk hører også samarbeidet med føreren som en vesentlig del. Ved søk med godt samarbeid viser hunden seg med 5 til 15 minutters intervall. Om hunden viser seg for sjeldent reduseres poeng for søk iht. reduseringstabell. Om hunden av andre årsaker enn åpenbart fuglearbeid eller forstyrrende hindringer blir borte mer enn en (1) time av ordinær prøvetid, skal den diskvalifiseres.

Rettledning for bedømming av søket

Om ovennevnte bedømningsgrunnlag ikke kan benyttes tilfredsstillende når det gjelder søkets fart og vidde, benyttes grunnlaget i hensiktsmessige deler og nedenstående tabell.

	Meget godt	Tilfredsstillende	Svakt
Fart	Rask galopp	Trav/galopp	Gange/sakte trav
	4 - 5 poeng	3 poeng	1 - 2 poeng
Søksvidde	250 – 400m	150 – 250m	50 -150m
	5 poeng	3 poeng	1 - 2 poeng

Eksempel:

Farten er meget god (5) og søksvidden er tilfredsstillende (3) = 8 poeng.

Reduksjonstabell for middelsøkstid på over 15 minutter.

Over 15 minutter, 1 poeng

Over 25 minutter, 2 poeng

Over 35 minutter, 3 poeng

Over 45 minutter, 4 poeng

5.1.2 Evne til å finne fugl (0 – 15 poeng)

Hundens evne til å finne fugl innen prøveområdet er uavhengig av om de sitter i trærne eller på bakken. Evne til å finne fugl poeng bestemmes i henhold til tabell 1. Poengene beregnes ut ifra antall funnet fugl i forhold til antall finnende muligheter.

Finnende muligheter (FM)

En finnende mulighet er en enkelt fugl, flokk eller kull som anses å ha vært innen rekkevidde for hunden. Av en finnende mulighet kan det enten oppstå et finnende eller ikke.

En flokk som hunden ruller opp, er en los og en finnende mulighet.

Om hunden av en flokk eller kulls ulike fugler får flere loser, er finnende mulighetene like mange som antall primærloser.

Som finnende mulighet regnes også de fugler som støttes på vei mot los som konstateres være tom/falsk, eller om hunden loser andre dyr enn rovdyr.

F= Finn- ende	FM = Finnendemuligheter									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
2		13	12	9	7	6	5	4	3	2
3			15	13	11	9	7	6	5	4
4				15	14	12	10	8	7	6
5					15	14	13	11	9	8
6						15	14	13	11	10
7							15	14	12	11
8								15	14	13
9									15	14
10										15

Finnende mulighet som ikke regnes med

- Fugler som støykes av prøvegruppen (PG) under fuglearbeid.
- Fugler som støykes av PG under los som ikke konstateres.
- Fugler som støykes av PG mens hunden loser på rovdyr.
- Fugler som flyr over naturhinder - elver, lange vann eller faste naturhinder der en forfølgning kan være til fare for hundens liv - og som umuliggjør hundens sjanse til videre kontakt.
- Fugler som flyr forbi i stor høyde (over tretoppene).
- Fugler utenfor normalt god søksvidde.
- Orrespill i det fjerne.
- Fornyet los på fugl, flokk eller kull.
- Jerpe, i de tilfeller hvor hundeføreren har valgt bort jerpe som prøveobjekt.

Men slike fugler, jf. ovenfor, skal allikevel noteres på bedømmingskortet, samt tidspunkt for når de støykes.

Finnende av fugl (F)

Som finnende av fugl regnes når hunden finner fugl innen prøveområdet, uavhengig av om hunden får los eller ikke. Er det usikkerhet om det er hunden selv som har funnet fuglen eller den først har funnet fuglen etter at den er støyket av prøvegruppen, skal det i usikre tilfeller komme hunden til gode. Som finnende regnes også, når hunden forfølger fugl som flyger over tretoppene.

Finnende kan også regnes hunden til gode om man ser at den har vitring av fuglen, men den støykes av prøvegruppen. Situasjonen kan lett oppstå når hunden søker etter fugl i trærne.

TABELL 1. POENGBEREGNING FOR FINNENDE

Rettledning tab. 1

Hundens poengttall for finnende av fugl finnes i skjæringspunktet mellom finnende muligheter og antall finnende. Om antallet finnende muligheter, respektive antallet finnende, er flere enn 10, deles respektive antall med 2. I tilfeller hvor man ikke får hele tall, skal finnende forhøyes til nærmeste hele tall og finnende muligheter senkes til nærmeste hele tall. I tilfeller hvor antall finnende muligheter og finnende er over 20, deles antallet på 3 osv.

5.2 LOSARBEIDE

Losarbeidet bedømmes ut i fra hundens sikkerhet med å markere fuglen, losens art og hørbarhet, samt evne til lange loser (inntil 10 min.) under arbeide med fugl.

5.2.1 Markering av fugl (0 – 10 poeng)

Med markering menes at hunden med sin plassering og sin opptreden på losplassen viser hvor fuglen befinner seg. Markering dømmes når du ser fuglen eller hunden under losen. Unntak kan skje i tett og uoversiktlig terreng hvor synskontakt ikke er mulig. I slike situasjoner kan markering bedømmes ved hjelp av hørsel. Det er en forutsetning at man under losen hører både fuglen og hunden og at det lar seg gjøre å bedømme fuglens art og kjønn. Det er en forutsetning at situasjonen er i nærheten av dommeren. Poengberegningen skjer i henhold til tabell 2, ut i fra summen av markeringspoeng i forhold til antall konstaterte markeringer. Angitte avstander i meter må sees på som en rettleiding og ikke som absolutte. Forholdene på stedet må vurderes i vært enkelt tilfelle.

Det er ingen krav til lostid for å bedømme markering. Om hunden gir kun ett bjeff mot fuglen før den flyr og dommeren ser situasjonen, bedømmes det som rett markering og som en primærlos.

Meget god markering (3 poeng)

For at markeringen skal regnes som meget god, må hunden loser mot det treet som fuglen sitter i, samt med sin oppførsel og opptreden vise hvor i treet fuglen sitter. I veldig tett skog /småkupert terreng kan man bedømme markeringen som meget god om man med syn kan konstatere hunden eller fuglen og dommeren er helt sikker i situasjonen. Eksempel: Hvis hunden er skjult av en hindring, f.eks. steinblokk, rotvelte eller lignende, og dommeren befinner seg i umiddelbar nærhet av losplassen, ser fuglen, og med hjelp av hørselen kan konstatere hundens plassering, eller ved hjelp av spor kan avlese hundens plassering i forhold til fuglen og los treet under pågående los, kan momentet bedømmes som meget godt. Likeledes når hunden, i åpent terreng og glissen skog (i frøtrestilling eller i svært glisne furumoer) befinner seg relativt langt fra fuglens sitte tre, kan markeringen bedømmes som meget god, under forutsetning av at hunden ved hjelp av los og øvrig oppførsel, på en klar og overbevisende måte markerer fuglen. I slike tilfeller skal dommeren være helt sikker på situasjonen og på at hunden vet eksakt hvor fuglen befinner seg. Om hunden har fast markering mot et tre, men dommeren ikke kan oppdage fuglen før den støttes ut av treet, kan momentet bedømmes som meget godt. Om hunden markerer en enkelt fugl ut av en flokk, og holder den meget gode markeringen uansett andre kaklende eller flyttende fugler rundt losplassen, skal et slikt arbeide vurderes under punktet for ekstra fortjenestepoeng.

Tilfredsstillende markering (2 poeng)

Dommeren kan med rettleiding av hunden oppdage fuglen til tross for at markeringen ikke er helt eksakt. Om hunden har fast markering mot en tregruppe hvor det sitter fugl, og dommeren ikke kan oppdage denne før den letter eller støttes ut av tregruppen, bedømmes markeringen som tilfredsstillende når markeringen ikke er eksakt.

Som tilfredsstillende markering regnes det også når hunden markerer en fugl ut av et kull eller flokk, men bytter losfugl flere enn to ganger under losarbeidet.

Om hunden markerer kull eller flokk, men ikke enkeltfugler, bedømmes markeringen til høyst tilfredsstillende. Som tilfredsstillende markering regnes også når dommeren i glissent terreng, på en lengre avstand fra losplassen oppdager fuglen, men ikke hunden, og ved hjelp av spor kan konstatere at hunden ikke har markert riktig (stor bevegelse på losplassen).

Hørselsmarkering (1-2 poeng)

Markering kan også bedømmes ved hjelp av hørsel og som høyst tilfredsstillende markering. Merk at hørselsmarkering også kan bedømmes til svak eller feil. Forutsetningen for hørselskonstatert markering, og uansett markeringsgrad, er at dommer er veldig nær losplassen. Dette betyr innen haglehold som normalt kan sies å være ca 30 m. Vilårene utover dette er at man med sikkerhet kan konstatere at det er et godkjent prøveobjekt. Dette gjennom at fuglene/ fuglen avgir lyd under losarbeidet og at hundens posisjon i forhold til fuglen med sikkerhet kan fastsettes ved hjelp av hørsel.

Hovedregelen er:

- . at dommeren er veldig nær losplassen.
- . at fuglene/ fuglen avgir lyd under deler av hundens losarbeid.
- . at dommeren kan konstatere at det er et godkjent prøveobjekt.
- . at dommeren med hjelp av fuglene/ fuglen sin lyd og hundens losføring kan få tilstrekkelig grunn til å gjøre en sikker bedømming.
- . at et godkjent hørselskonstatert arbeid alltid avsluttes med lyd av støkt fugl fra tre, og det skal være fra samme sted som losen kom fra og som nå har stoppet.

Hørselsmarkering skal noteres på skogskortet.

Svak markering (1 poeng)

Hunden kan ikke på en overbevisende måte vise hvilket tre eller tregruppe fuglen sitter i, selv om den loser nære innpå fuglen. Hunden markerer usikkert, eller oppviser altfor stor bevegelse på losplassen. Men i det begrensede området loser den i riktig retning mot der fuglen sitter. I slike tilfeller bedømmes momentet som høyst svak markering. Hundens opptreden skal konstateres ved hjelp av synet.

Feil markering

Oppfyller ikke hunden ovenstående krav, bedømmes losarbeidet som ikke akseptabelt for poengsetting. Eksempel på feilmarkering kan være når hunden markerer fast mot et tre, treet er tomt, men det konstateres fugl utenfor losplassen. Dette må ikke forveksles med falsk los, der det ikke kan konstateres vilt i nærheten av losplassen.

Ved feil markering kan hunden verken gis poeng for markering, losens art og hørbarhet eller loslengde.

I de tilfeller hunden markerer feil, men korrigerer til poenggivende markering, bedømmes losarbeidet fra det tidspunkt poenggivende markering startet.

Gjentatte feilmarkeringer regnes som en form for overfølsomhet og straffes med feilpoeng, samt fradrag i ekstra fortjenestepoeng.

Rettledning til tabell 2 for poengsetting av markering

Hundens poengtall for markering av fugl finnes i skjæringspunktet mellom markeringspoeng og antall markeringer.

Om antall markeringer overstiger 10, deles antall markeringer og markeringspoeng med 2. Ved ujevne tall avrundes det nedover til nærmeste hele tall. Feilmarkeringer telles ikke med i antall markeringer.

TABELL 2. POENGBEREGNING AV MARKERING

Sum mark. poeng	Antall markeringer									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	1									
2	4	2								
3	7	4	2							
4		6	4	2						
5		8	5	3	2					
6		9	6	4	3	2				
7			8	5	4	3	2			
8			9	6	5	4	3	2		
9			10	7	5	4	3	3	2	
10				8	6	5	4	3	2	2
11				10	7	5	4	4	3	2
12				10	8	6	5	4	3	3
13					9	6	5	5	4	3
14					10	7	6	5	4	3
15					10	8	6	6	5	4
16						9	7	6	5	4
17						10	7	6	6	4
18						10	8	7	6	5
19							9	8	7	5
20							10	8	7	6
21							10	8	7	6
22								10	8	7
23								10	9	7
24								10	9	8
25									10	8
26									10	9
27									10	9
28										10
29										10
30										10

5.2.2 Losens art og hørbarhet (0 - 5 poeng)

For å bedømme momentet må markering være konstatert. En meget god los skal være tett og fullgod, uten unødvendige avbrudd og med god hørbarhet. Om hunden formålstjenlig og klart endrer sin losgivning etter fuglens art, forhøyer dette prestasjonsverdien.

Bedømningsgrunnlag

For at losen skal kunne bedømmes som meget god, må den være tett og fullgod, uten andre avbrudd enn korte igjenhentingpauser, samt være godt hørbar. En los med avbrudd, eller som er glissen og vanskeliggjør ansmygningen, senker prestasjonen. Likeså om losen har dårlig hørbarhet, er hes, overdrevet eller hylende. Dommeren bedømmer losen ut i fra hele losgivningen og anvender skalaen:

Poengskala				
Meget god 5 poeng	God 4 poeng	Tilfredsstillende 3 poeng	Bra 2 poeng	Svak 1 poeng

Meget god, god, tilfredsstillende, Bra (forsvarlig) eller svak.

Forekommer det under prøven kun en eller flere korte primærloser, kanskje med bare noen få bjeff, kan det bare gis 1 – 3 poeng for losens art og hørbarhet.

Poengsettingen skal gjøres ut fra et gjennomsnitt av samtlige loser under prøven.

Losens tetthet

Losens tetthet måles i bjeff pr. minutt. Målingen skjer i perioder på 30 sekunder (minimum 15 sek.) og omregnes til bjeff/minutt. Lostettheten anses som meget god ved ca. 90 bjeff/min, og mer. Det skal også tas hensyn til losens volum, toneleie og dekning. Således kan også en los med en tetthet på ca. 80 bjeff/min, regnes som meget god om den forøvrig er fullgod og har god hørbarhet og dekning.

Er losen ujevn og med opphør, er den ikke fullkommen. En los som ikke er sammenhengende, skal ikke tildeles mer enn 3 poeng. En benytter skalaen 1 – 3 alt ettersom hvordan losene har vært.

5.2.3 Loslengde

Her bedømmes hundens evne til under losgivningen å holde igjen fuglen. Poengberegningen skjer i henhold til tabell 3, ut i fra lostidens middelvei og antall loser.

Retningslinjer

En forutsetning for en igjenholding er vanligvis at fuglen ikke er oppmerksom på prøvegruppen. Derfor er det viktig at prøvegruppen ivaretar den største forsiktighet. Ved hver los bør hunden gis mulighet til 10 minutters lostid. Når dommeren har konstatert markeringen, tillates det hundeføreren å støkke fuglen.

Bedømmingsgrunnlag

Evne til å holde fugl bedømmes kun ut i fra resultatet av igjenholdingen. Lostiden for de tre lengste losene legges sammen og divideres med tre for å finne middelveien. Resultatet for igjenholding leses ut av tabellen med basis i lostidens middelvei og antall loser. Kortere los enn 1 minutt benyttes ikke ved utregning av middelveien. Om hunden kun har 1 eller 2 loser lengre enn et minutt, anvendes divisoren 1 respektive 2.

TABELL 3. POENGBEREGNING LOSLENGDE

PL=Primær- loser	F=Finnende									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	8	7	5	4	3	3	2	2	1	1
2		9	8	6	5	4	4	3	2	2
3			10	9	7	6	5	5	4	3
4				10	9	8	7	6	5	4
5					10	9	8	7	6	6
6						10	10	8	7	7
7							10	10	9	8
8								10	10	9
9									10	10
10										10

Tiden avrundes ikke oppover, Eks. Når middel lostiden på 3 loser er 3 min. og 25sek, går man inn i tabellen på 3 min. **ikke 3 min og 30 sek!**

5.3 PRIMÆRLOSER I FORHOLD TIL FINNENDE AV FUGL

For å bedømme momentet må markering være konstatert. Med primærloser i forhold til finnende av fugl vises hundens evne til å ta vare på de finnende fugler i prøveområdet, så vel på bakken som i trær, og dermed få en primærlos. Primærlos oppnås når hunden får los mot fugl i tre. Momentet måler hundens effektivitet til å ivareta de fuglene som påtreffes i prøveområdet.

Bedømmingsgrunnlag

Evnen til å få primærloser bedømmes i henhold til tabell 4. Poengene finnes i skjæringspunktene mellom antall primærloser (PL) og antall finnende (F).

TABELL 4. POENGBEREGNING AV PRIMÆRLOSER I FORHOLD TIL FINNENDE

PL=Primær- loser	F= Finnende									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	8	7	5	4	3	3	2	2	1	1
2		9	8	6	5	4	4	3	2	2
3			10	9	7	6	5	5	4	3
4				10	9	8	7	6	5	4
5					10	9	8	7	6	6
6						10	10	8	7	7
7							10	10	9	8
8								10	10	9
9									10	10
10										10

Rettledning til tabell 4

Om antallet finnende overstiger 10 divideres antallet finnende og antall primærloser med 2. Ved ujevne tall avrundes det oppover til nærmeste hele tall.

5.4 FORFØLGING AV FUGL OG FORNYET LOS (0 - 20 poeng)

Momentet forfølgning og fornyet los har til hensikt å måle hundens evne til å finne igjen flygende fugl, også ved lengre forflytninger. En hund med bra forfølgning får også ofte fornyet los.

5.4.1 Forfølgning av fugl (0 - 10 poeng)

Forfølgningen skal være rask og energisk etter fugl, som letter fra bakken eller tre, i hensikt å få los eller fornyet los på fuglen.

Bedømmingsgrunnlag: En meget god forfølgning er rask og energisk etter fugl som flyr fra tre eller bakken og over en avstand på flere hundre meter. En hund med meget god evne til å forfølge flygende fugl stopper opp og lytter etter fuglens innslag i tre. **Hund som stopper og lytter i minst 10 sek, skal ha samme poeng som lang forfølgning.** En kortere lytting skal krediteres lengden av forfølgelsen på samme måte som legges til lengden på forfølgelsens lytting, hund som forfølger 100 m og lytter i 5 sek blir dømt som tilfredsstillende forfølgning.

Oppnådd fornyet los etter lengre forfølgning viser en meget god evne til å forfølge fugl og forutsetter høye poeng. Om en hund energisk forfølger kun fugl som letter fra bakken, bør det anses som høyst tilfredsstillende forfølgning. Som spesiell fortjeneste bør anses hvis hunden ved forfølgning omgår f.eks. viker, bratte stup og andre terrenghindringer eller svømmer over smale sund og elver. Forfølgningen bør i første hånd bedømmes i forhold til den tilbakelagte strekningen. Snødekt bakke er til utmerket hjelp ved etter observasjoner. Bedømming med tid som grunnlag anvendes når forfølgningen ikke kan bedømmes på annen måte. Forfølgningen skal poengberegnes ut i fra gjennomsnittet av forfølgningene hunden har gjort under prøven. Forfølgning som avbrytes - pga. hindringer og/eller at hunden stopper og lytter etter noen titalls meter tas ikke med når

gjennomsnittet regnes ut. Under spesielle forhold gir prøvelederen ytterligere bedømmingsgrunnlag. Normalt benyttes følgende bedømmingsgrunnlag:

Rask fart (3 poeng)

Hunden forfølger raskt og energisk og omgår eller runder terrenghindringer samt anvender hørselen godt.

Tilfredsstillende fart (2 poeng)

Hunden forfølger fuglen i langsommere galopp, kan stoppe og lytte når synskontakt opphører.

Svak fart (1 poeng)

Hunden forfølger i trav. Kan stoppe og lytte, men fortsetter i trav

Forfølging i tett skog og/eller kupert terreng

Om avstanden pga. tett skog ikke lar seg måle, benyttes tiden som grunnlag for bedømmingen. Tiden skal måles fra det øyeblikk hunden begynner på forfølgningen og til den vender tilbake til opptaksplassen, hvorfra fuglen fløy, eller vender tilbake og går ut i nytt søk.

Meget lang utstrekning (7 poeng)

Hunden forfølger mer enn 250 meter, eller minst 1 minutt og 30 sek.

Tilfredsstillende utstrekning (4 - 6 poeng)

Hunden forfølger minst 150 meter eller mellom 45 sek - 1 min 30 sek.

Kort utstrekning (1 - 3 poeng)

Hunden forfølger under 150 meter eller under 45 sek.

NB! Fart + utstrekning = poeng forfølging

Hund som ikke forfølger fugl

En hund som ikke viser interesse i å forfølge fugl under prøven, gis 0 poeng og diskvalifiseres fra prøven.

Retningslinjer for prøvegruppens opptreden under forfølgningen

Forutsetningen for los og fornyet los er i alminnelighet at fuglen og hunden ikke forstyrres når forfølgningen pågår. Derfor er det viktig at prøvegruppen blir rolig på stedet og lytter nøye når forfølgningen starter. Gruppen beveger seg først når hunden får los eller fornyet los på fuglen, eller vender tilbake til opptaksplassen eller når man er sikker på at hunden har mistet fuglekontakten og startet på nytt søk.

5.4.2 Fornyet los (0 - 10 poeng)

Med fornyet los menes ny los som hunden får på fugl, kull eller flokk som har forflyttet seg tilstrekkelig langt fra den første losen.

Fornyet los eller forflytting

Om gjentatte loser på samme fugl, kull eller flokk skal tolkes som fornyet los eller en fortsetting av primærlosen, avhenger av den avstanden fuglen (fuglene) har forflyttet seg. I alminnelighet kan det sies, at i tett terreng kan en forflytting på noe under 100 meter anses som tilstrekkelig grunnlag for at man kan bedømme losen som fornyet los. Om forflyttingen derimot skjer i åpent terreng, kan en avstand på over 150 meter anses som forflytting, og den nye losen bedømmes som en fortsetting av primærlosen.

Flokkarbeid skal bedømmes i henhold til reglens punkt om flokkarbeid. Jerpenes korte og raske forflyttinger behandles alltid som forflyttinger.

Konstatering av fornyet los

For at losen skal bedømmes som fornyet los, må dommeren konstatere at det er samme fugleart, samt at det er en enkelt fugl, og at fuglen er av samme kjønn som ved primærlosen. Dessuten bør losen starte nesten umiddelbart etter at hunden har tilbakelagt den vurderte avstanden det er snakk om. Det skal tas hensyn til terrengets beskaffenhet.

Bedømningsgrunnlag

Fornyet los poengberegnes etter tabell 5. Poengene finnes i skjæringspunktet mellom fornyet los (FL) og antall primærloser.

TABELL 5. POENGBEREGNING FOR FORNYET LOS

FL = Fornyet los	PL = Primærloser									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	7	6	6	5	5	4	4	3	3	2
2	10	9	8	8	7	7	6	6	5	5
3		10	10	9	9	8	8	7	7	6
4				10	9	9	8	8	7	7
5					10	10	9	9	8	8
6							10	10	9	8
7									10	9
Flere										10

5.5 FINNENDE I TRE (0 - 2poeng)

Vurderings grunnlag

Dommeren må ta stilling til om hunden fant rolig fugl eller «kaklende» fugl. Finnende i tre av kull / flokk kan bare poeng settes ved først å finnende og bare 1 poeng kan gis

Finnende i tre 2 poeng

Konstaterer rolig fugl nærmere enn 100 meter fra PG.

Finnende i tre 1 poeng

Hunden finner fugl i tre på grunn av «kakling».

Kullet / flokk medfører maksimum 1 poeng

5.6 EKSTRA FORTJENESTE (0 – 8 poeng)

Med ekstra fortjeneste menes hundens arbeidssikkerhet, renhet i arbeidet og fortjenester. Ved bedømmingen hensyntas både hundens fortjenester og feil, og hovedvekten legges på kvaliteten i hundens arbeide. For å kunne gi poeng for spesialfortjeneste må det være oppnådd poeng under arbeidssikkerhet. For å kunne vurdere å gi poeng for arbeidssikkerhet, må hunden ha gjort tilstrekkelig arbeide som normalt kvalifiserer til premiering.

Bedømningsgrunnlag

Ekstrafortjenestepoeng gis for arbeidssikkerhet, prestasjonsrenhet og spesialfortjenester; altså de fortjenester som gjør hunden til en bra halsende fuglehund.

Prestasjonsrenhet (0 – 1 poeng)

For å gi poeng for prestasjonsrenhet kreves det at det har vært losarbeide under prøven. På prestasjonsrenheten i arbeidet innvirker arbeid med andre arter enn godkjente prøveobjekter, både forbudte og ikke forbudte arter, jf. pkt. 6.10.

Det gis poeng for prestasjonsrenhet når dommeren har konstatert at hunden ikke har arbeidet med annet vilt enn godkjente prøveobjekt. Forstyrrende arbeid med forbudt vilt samt åpenbar ulydighet senker alltid ekstrafortjenestepoengene. Arbeidet er forstyrrende når hunden på tross av de på prøveområdet konstaterte fugler, gjør klart markerte loser på forbudt vilt og slutter først når prøvegruppen avbryter losen.

Om hunden under prøven belastes med to falske loser eller andre feilpoeng for overfølsomhet, skal det ikke gis poeng for prestasjonsrenhet.

Arbeidssikkerhet (0 – 4 poeng)

For å gi poeng for arbeidssikkerhet kreves det normalt

- at antallet finnende muligheter og finnende er likt,
- at hunden har flere lange loser med meget god markering
- at hunden viser losfasthet overfor flygende fugler i nærheten av losplassen
- at hunden har hatt fornyet los
- at hunden kan dirigeres og har et bra samarbeid med fører

Om det under en prøve kun er en finnende mulighet og et finnende, som leder til primærlos med full lostid og med eksakt markering, kan hunden likevel gis ett poeng dersom den i tillegg har et bra søk. Kun en lang primærlos rekker ikke til for å gi poeng for arbeidssikkerhet!

En falsk los kan aksepteres, hvis hunden har gitt overbevisende bevis for at den ikke arbeider med annet vilt og ikke belastes med andre feilpoeng for overfølsomhet.

Spesialfortjenester (0 – 3 poeng)

En forutsetning for at det skal kunne gis poeng for spesialfortjeneste, er at det er gitt poeng for arbeidssikkerhet!

For å gi poeng for spesialfortjenester kreves det normalt

- at hunden har hatt gjentatte fornyede loser på samme fugl
- at hunden har hatt fornyet los på lang avstand
- at hunden lytter etter bort flygende fugler under forfølgning
- at hunden har vist stor arbeidsvilje og utholdenhet selv ved vanskelige terreng- og værforhold. NB.: Kun arbeidslyst er ikke nok til å få poeng.

Forfølgning som opphører på grunn av store hogstflater, myrer, stup og vann skal ikke påvirke fortjenestepoeng negativt. Likeså om en fornyet los blir kort i forhold til andre loser under prøven.

På prøve hvor det ikke har forekommet fornyet los, skal det gis **høyest tre poeng** i ekstra fortjenestepoeng.

Ekstrafortjenestepoeng kan **ikke** tildeles ved definitivt forlatt los eller gjentatte midlertidig forlatte loser. Grunnlaget for ekstrafortjenestepoengene skal føres og begrunnes på skogskortet. Dommeren skal alltid gå gjennom ekstrafortjenestene med prøvelederen for å få et likeverdig bedømmingsgrunnlag av momentet for samtlige hunder på samme prøve.

FEILPOENG (0 - 30 poeng)

Bedømming av hundens feil får ikke baseres på antagelser, men feilen skal alltid konstateres innen hunden gis feilpoeng. For konstaterede feil straffes hunden i henhold til nedenstående retningslinjer samt at det også påvirker ekstrafortjenestepoengene.

5.7 OVERFØLSOMHET (0 - 10 poeng)

Med overfølsomhet menes når hunden uten godtakbar grunn halser for fuglevitring på bakken eller i tre, på ferske spor, eller gir drevlos etter flygende fugler. Som overfølsomhet regnes også falske loser og gjentatte feilmarkeringer.

Bedømmingsgrunnlag

Når man bedømmer overfølsomhet, skal man være forsiktig og eksakt. Man bør prøve å utrede årsaken til halsingen. Når man gir feilpoeng, bør man registrere om halsingen gjentas, samt hvor mye det forstyrrer prøven. I tilfeller der hunden uavbrutt halser og gir usikre loser uten synlig

årsak, skal det anvendes streng bedømming. For en fast markert falsk los skal hunden straffes med 1. feilpoeng. For hver falsk los utover dette med 2 feilpoeng

Usikre spørrende loser skal ikke regnes som feil, hvis det skjer: -i flygeretningen ved forfølgning - tilfeldig ved fersk vitring av fugl eller ekskrementer Til og med et lang usikker los tillates om det leder til fast los på fugl i nærheten.

5.8 AVBRUTT OG FORLATT LOS (0 – 10 poeng)

Det er helt klart feil om hunden forlater en konstatert los mens fuglen fremdeles sitter i treet, uansett årsaken til dette. Forlatt los skal kun dømmes når hunden har hatt primærlos på fugl og den forlater losen midlertidig eller definitivt.

Hunden kan avbryte eller definitivt forlate en los. Om hunden forlater en los med fast markering i over fem (5) minutter, straffes hunden med fire (4) feilpoeng. Om hunden definitivt forlater losplassen, straffes den likedan. Om avbruddet er kortere, straffes hunden mildere. Avbruddets lengde er avgjørende for hvor mange feilpoeng som tildeles, samt om det er snakk om en engangsforeteelse eller om det gjentas.

Om hunden forlater en konstatert los på fugl to eller flere ganger under samme losarbeide, bedømmes feilen strengere. Eks. 2 ganger under 1 minutt gir -3 poeng.

Feilpoeng:

Under 1 minutt	1 poeng
1 – 2 minutter	2 poeng
2 – 3 minutter	3 poeng
Over 3 minutter	4 poeng

Om hunden forlater en los, der markeringen er dømt til feil, skal ikke det medføre feilpoeng. Ettersom det er feilmarkering, bedømmes ikke dette som primærlos, og det er derfor ingen los å forlate. Om hunden slutter å lose under pågående arbeide med fugl, men fortsatt befinner seg på losplassen, skal ikke dette bedømmes som forlatt los, men bedømmes under losens art og hørbarhet. Feilpoeng for forlatt los skal ikke overstige tabellens maks poeng for en og samme primærlos.

5.9 ANNET ARBEIDE SOM FORSTYRRER PRØVEN (0 - 10 POENG)

Annet arbeid som forstyrrer prøven, er skraping og biting i fuglens sitte tre, aggressiv opptreden ved los, uvillighet til å arbeide samt ulydighet.

5.9.1 Skrapende og bitende i lostreet (aggressiv opptreden ved los)

Aggressiv opptreden er når hunden skrapet og biter i fuglens sitte tre eller om hunden hopper eller reiser seg mot treet. Om hunden en gang, ved en uklar situasjon, reiser seg opp mot treet, er feilen liten. Derimot er feilen større når hunden hopper opp mot treet og river med tennene for i handling og mening å skremme fuglen. Om feilen gjentas, betraktes dette som en grov feil. Det skal da gis ti (10) feilpoeng og hunden diskvalifiseres fra prøven.

5.9.2 Uvillig til å arbeide

Som uvillig til å arbeide regnes allmenn sløvhet samt manglende interesse for fuglearbeide der interessen i stedet rettes mot mus og lemen og som innvirker forstyrrende på prøven. Feilen er ikke straffbar om hunden under annet fuglearbeide enn fast los tilfeldig interesserer seg for smågnagere. I tilfelle det likevel innvirker forstyrrende på prøven, bør man gi feilpoeng. Feilens størrelse avgjøres av den forstyrrende innvirkning det har på prøven. Graving etter mus og lemen under selve losarbeidet straffes som forlatt los. I tilfeller hvor prøvegruppen ved et flertall tilfeller støkker fugl i hundens umiddelbare nærhet uten at den bryr seg om dem, gis den ti (10) feilpoeng

og hunden diskvalifiseres fra prøven. Hundens opptreden skal konstateres ved flere tilfeller innen beslutningen tas.

5.9.3 Åpenbar ulydighet

Til åpenbar ulydighet regnes når hunden er likegyldig for førerens formaninger og forbud. Ulydigheten viser seg under prøven nærmest som likegyldighet for å adlyde formaninger om ikke å gjøre feil, samt at hunden under prøven eller ved dens slutt ikke lar seg koble av føreren. Feilen er ikke straffbar om hunden noen enkelte ganger ikke adlyder føreren, men oppløst av sin jaktlyst ruser etter forbudt vilt.

Feilpoeng gis når hundens ulydighet forstyrrer prøven, og framfor alt om den etter å ha adlydt føreren, vender tilbake og arbeider videre med forbudt vilt. I tilfelle hunden ikke lar seg koble av føreren, og hunden ellers ikke adlyder førerens kommandoer, bør den gis høye feilpoeng. Når hunden skal kobles, er det tillatt for hundeføreren å gå i fra prøvegruppen slik at nærheten til fremmede mennesker ikke forstyrrer koplingen. Om hunden på grunn av ulydighet ikke lar seg koble innen en (1) time etter at prøvetiden er slutt, gis den ti (10) feilpoeng og diskvalifiseres fra prøven.

Grunnlaget for feilpoengene skal føres og begrunnes på skogskortet.

Dommeren skal alltid gå gjennom feilpoengene med prøvelederen for å få et likeverdig bedømmingsgrunnlag av momentet for samtlige hunder på samme prøve.

5.10 AVKRYSSING I PRØVEPROTOKOLLEN AV HUNDENS ARBEIDE

For å få et mer detaljert bilde av hundens kvalitet i arbeidet enn det bare fortjeneste- og feilpoeng gir, utføres forut for dette en avkryssing i prøveprotokollen av de forskjellige arbeidsmomentene. Ved avkryssingen tas det hensyn kun til de **konstaterte** fortjenester og feil. Et kort arbeide som ikke gir et klart bilde av hendelsesforløpet, skal forbli ukrysset. Prinsippet må være: kryss heller for lite enn for mye.

Det skal også avkrysses for arbeid med forbudt vilt som **ikke** gir feilpoeng. Slikt arbeide er los og/eller drev på ekorn, hare, hjortedyr og husdyr med unntak av katt. Om man med sikkerhet kan konstatere at hunden ikke arbeider med forbudt vilt, bør det også krysses for dette.

Det skal ikke avkrysses for los og/eller drev på bjørn, gaupe, mårhund, grevling, mår, røyskatt, mink og katt.

Sammenheng mellom kryssing og poeng

Når man fyller ut bedømmingskortet, gjøres det i følgende rekkefølge; først avkrysses for hundens arbeide og deretter gis poeng. Avkryssingen og poengene skal alltid stemme overens.

Sluttpoeng

Hundens endelige poengsum kommer fram når man har trukket i fra eventuelle feilpoeng fra fortjenestepoeng.

5. 11 ANVENDELSE AV NULL OG STREK

Å benytte nuller og strek riktig er en forutsetning for å få de ulike egenskapenes riktige middeltall. På en slik måte kan hele rasen, de ulike slektslinjer og til og med den enkelte hund sine egenskaper og utvikling følges så korrekt som mulig. Dette er spesielt viktig med tanke på avlsarbeidet innen våre hunderaser. Man bør huske på at null (0) alltid behandles som et tall, med andre ord den kommer automatisk med i statistikken når poengmiddeltallet beregnes. Strek (-) er derimot ikke noe tall og betraktes derfor ikke i den statistiske beregningen. Ved poengbedømmingen under momentene fortjenester og feil, benyttes alltid tallene 0 – 20, med unntak for arbeider som ikke har kunnet bedømmes, her benyttes en strek.

Eksempel: I tilfelle hunden får en primærlos, men ikke fornyet los, settes det en null (0) på fornyet los. I tilfelle hunden derimot ikke har fått noen primærlos kan dens evne til å få fornyet los ikke bedømmes; således markerer man dette med en strek (-) under punktet fornyet los. Om hunden har en fast los og ikke forlater losen, markeres dette med null (0) under punktet forlatt los. Om hunden ikke har noen fast, los kan ikke forlatt los bedømmes. Da settes en strek (-) under gjeldende punkt.

Deltakelse

- a) Hannhund har normalt utviklede testikler på normal plass.
- b) Arrangøren kan for den enkelte prøve bestemme at det skal forelegges bevis på at hunden ikke er interessert i bufe.
- c) Tispen får ikke delta på prøve seinere enn 30 dager før valping, beregnet fra 63 dager etter første parring, og tidligst 75 dager etter valping.
- d) Ved ID-merking med chips har hundeeieren ansvar for avlesningen. Kontrollen kan skje i form av stikkprøver hvis arrangøren bestemmer det.
- e) Styret kan etter forslag fra avlsråd og/eller jaktprøveutvalg innføre krav om attest for spesifikke helselidelser. Vedtaket skal være bekjentgjort i medlemsbladet seinest ved førstegangs utlysning av jaktprøver for kommende prøvesesong, og er gyldig fram til nytt vedtak.
- f) Styret kan innføre kvalifiseringskrav for å få delta på faste prøver. Vedtaket skal være bekjentgjort i medlemsbladet seinest ved førstegangs utlysning av jaktprøver for kommende prøvesesong, og er gyldig fram til nytt vedtak.

Deltakerbegrensning

Arrangøren har rett til å begrense antall deltagende hunder hvis omstendighetene krever det. Hundeeieren skal snarest mulig ha beskjed etter at det er klart at hans/hennes hund ikke får delta på prøven. Eventuelt innbetalt anmeldelsesavgift skal refunderes. Anmeldelse til prøver kan først skje etter at disse er annonsert i NSFNs medlemsblad. Overstiger antall anmeldte det antall som kan starte på prøven, gjelder rekkefølgen på innkommende anmeldelser som rangering. Blant de som har anmeldt til to påfølgende dager, foretas det loddtrekning om hvem som får starte begge dager.

Dommerplikter

- a) Dommeren plikter å sørge for at prøven gjennomføres i henhold til reglene, samt prøveledelsens (prøveleder og NKKs rep.) henvisninger.
- b) Dommeren leder prøvegruppen og skal ved bedømmingen kun ta hensyn til egne iakttagelser under prøven.
- c) Bedømmingen skal skje på de prestasjoner dommeren med sikkerhet kan observere under prøven.
- d) Dommeren skal under prøven nøye notere følgende på bedømmingskortet: -Tidspunkt for prøvens start og slutt. -Samtlige hendelser med tidsangivelser som kan påvirke poenggivningen. Under fuglearbeide skal følgende protokollføres:

- 1 Losgivningen
- 2 Loslengde
- 3 Markering
- 4 Forfølging
- 5 Omstendighetene ved fornyet los
- 6 Tidspunktene for losens start og slutt
- 7 Andre hendelser som har betydning for poenggivningen
- 8 Opplysninger om søk med intervaller og søksvidde, samt lydighet og samarbeid med føreren.
- 9 Noter heller for mye enn for lite.

- e) Dommeren skal etter bedømt moment opplyse hundeføreren om hva som er konstatert. Dommeren skal dessuten etter prøvens slutt gi hundeføreren en summarisk redegjørelse for

hvordan han har oppfattet prøvens faktiske forløp.

f) Ønsker som framsettes av hundeføreren, skal så langt som mulig etterkommes, men kun under forutsetning av at de ikke strider med prøvere reglene eller er usaklige.

g) Om hundeføreren ikke følger gitte anvisninger, bryter med reglene, forstyrrer gruppens arbeide eller på annet vis bryter med god skikk, skal dommeren utestenge hunden fra prøven.

h) Dommeren skal ved hver prøvedags fastsatte tidspunkt ha overført samtlige opplysninger fra skogskortet til prøveprotokollen som leveres til prøvelederen.

Oppdrettere og hannhundeiere får ikke dømme avkom etter sine hunder. Heller ikke hund som man har hatt i sitt eie. Må dette allikevel skje på grunn av dommermangel, er den absolutte tidsgrense 12 måneder.

6. PREMIERING

6.1 Poenggrenser for premiering

1. premie	75 poeng
2. premie	65 poeng
3. premie	50 poeng

6.2 Nasjonale og internasjonale sertifikat

CACIT/CK: CACIT kan tildeles ved de prøver som NSFN på forhånd har innstilt til slik status.

CACIT kan tildeles nr. 1, når kriteriene for dette er oppfylt og reserve CACIT kan tildeles nr.2 på samme vilkår når CACIT er tildelt vinneren.

7. UTDANNINGSREGLER FOR DOMMERE

- 1 Egnede kandidater anmodes av NSFN om å utdanne seg til dommer når de nødvendige kvalifikasjoner er til stede. Kandidaten må ha ført hund til premiering før han/hun starter på utdanningen. Før deltakelse på teorikurs for jaktprøvedommerkandidater skal kandidaten ha gjennomført og bestått et brevkurs om jaktprøvere reglene.
- 2 Kandidatene mottar et kort som skal følge ham/henne under hele utdannelsen. Her skal påføres når, hvor og hvilke prøver som er gjennomgått, og med underskrift fra dommere, prøveleder ev. med stempel, og NKKs representant. Elevutdannelsen administreres i sin helhet av NSFN. Kandidaten må før elevarbeidet avlegges være direkte medlem i NKK.
- 3 Elev og aspirantarbeider kan kun avlegges på prøver som er oppført på NKKs terminlister, samt på ordinære og spredte prøver. Før aspirantarbeidet avlegges må NSFNs krav om gjennomført dommerkurs være oppfylt.
- 4 Etter kurset må det avlegges en teoretisk og to praktiske eksamensoppgaver i form av en hjemmeeksamen. For å bestå eksamen, må besvarelsen være innsendt til rett tid. Besvarelsen må være godkjent, og kandidaten må vise god innsikt i prøvere reglene før man kan fortsette utdannelsen.
- 5 Det kan gå flere elever samtidig for samme dommer. Dette hvis dommer og hundens fører tillater det. Det kan imidlertid kun gå en aspirant pr. dommer.
- 6 Når et aspirantarbeid er avlagt, skal dette umiddelbart etter prøven, før dommermøtet, leveres til prøvens leder i lukket konvolutt.
- 7 Arbeidet behandles på dommermøtet av de dommere som har hatt med kandidater ute i marken – hvor også NKKs representant er til stede. Det blir her avgjort om kandidaten har avlagt et arbeid som kvalifiserer ham/henne til dommer. Ved eventuelle tvil kan kandidaten innkalles og eksamineres i reglene og forklare nærmere sin bedømmelse.
- 8 Finner man å kunne innstille kandidaten til autorisasjon, fylles kortet ut med de nødvendige data. Kortet, aspirantarbeidene og 2 passfoto sendes deretter til NKK sammen med prøvemappen. Hvis NKK finner å kunne autorisere kandidaten, utstedes dommerautorisasjonskort og kandidaten oppføres i NKKs register over autoriserte dommere. Hvis man ikke finner å kunne innstille kandidaten til autorisasjon, skal dette påføres kortet. Det skal også påføres om han/hun anbefales å gå opp til ny prøve eller ikke, og eventuelt hvor lenge kandidaten anbefales å vente.
- 9 Jaktprøvedommerutdannelsen må gå kontinuerlig. Avbrudd i en sesong resulterer i at kandidaten må gjennomgå et teorikurs på nytt for å kunne fortsette utdannelsen.
- 10 Dommere som ikke har dømt i løpet av de siste tre år ilegges karantene og rapporteres til NKK. For at karantenen skal oppheves, må dommeren delta på nytt teorikurs og bestå ny eksamen.
- 11 Kandidaten må avlegge minst to elevarbeider. Dette kan gjøres under prøve med egen hund. Dersom kandidaten ikke føler seg sikker i bedømmelsen, må flere elevarbeider avlegges. Dommeren skal være behjelpelig med utfylling av prøveprotokollen.

8. AUTORISERING, AVAUTORISERING AV DOMMERE

8.1 Autorisering, avautorisering av dommere

NKK Hovedstyre eller den Hovedstyret har delegert myndighet til har ansvaret for å autorisere og avautorisere jaktprøvedommere etter innstilling fra det aktuelle utdanningsutvalg.

8.2 Opprettholdelse av dommerautorisasjon

Det kreves hovedmedlemskap i en av NKKs medlemsklubber for opprettholdelse av autorisasjon. Dommer som ikke har dømt i løpet av de siste 3 år vil bli avautorisert. Dommer som ikke lenger anses for å være faglig kvalifisert kan det reageres mot på en eller flere av de følgende måter: Avautorisering, advarsel, pålegge om å delta på dommerkonferanse, pålegg om å ta hele/deler av utdannelsen på nytt eller å avlegge eksamen på nytt. Tap av autorisasjon som følge av adferd som er uforenlig med dommerrollen er en disiplinær sak og må behandles etter bestemmelsene i NKK lover kap. 7. Dommer som flytter fra Norge permanent skal være autorisert i det land vedkommende er bosatt. For dommere med midlertidig bopel i annet land gjelder de til enhver tid gjeldene regler i NKK for dommerautorisasjon, se www.nkk.no. Dommer må selv ta initiativet til å overføre sin autorisasjon.

Hund til
nytte og glæde